

УДК 94(477.82)(092)''!9''

DOI <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2025.33.04>

ЖИТТЄПИС ПРОВІДНИКА КАМІНЬ-КАШИРСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН ЙОСИПА ФЕДОРОВИЧА ТЮБАЯ (ДУБОВОГО)

Пінчук Людмила,*доктор філософії зі спеціальності «Історія та археологія»,**провідна наукова співробітниця**Волинського краєзнавчого музею**ORCID ID: 0000-0003-3091-3401*

Публікації біографічного характеру мають велике значення для вивчення проблематики визвольного руху. Вони дають цілісне уявлення про особистість та її роль в перебігу визвольної боротьби, дають змогу закарбувати їхні імена в науковому обігу та відновити історичну справедливість, спростувавши закладений радянською тоталітарною системою міф про їхню негативну діяльність.

Цей матеріал присвячено життєпису одного з волинських борців визвольного руху 1940–1950-х років – Йосипу Федоровичу Тюбай на псевдо Дубовий та долі його родини, котра постраждала за його діяльність. Йосип Федорович був одним з учасників осередку ОУН у с. Облapy Ковельського району в період німецько-нацистської окупації Волині, а також активним представником УПА. Після закінчення німецько-радянської війни став районним провідником Камінь-Каширського проводу ОУН. Із літа 1948 р. виконував обов'язки провідника ОУН Камінь-Каширського надрайону.

Архівні матеріали із зазначеної теми дослідження вперше вводяться до наукового обігу, що дає змогу розширити джерельну базу та спростувати низку неточностей, які наявні у публіцистичних матеріалах. Одним із важливих спростувань є рік загибелі провідника Дубового. У низці архівних матеріалів зазначено, що він загинув 23 січня 1949 р. Натомість більшість публіцистичних матеріалів та символічна пам'ятна табличка подають 1948 р.

Окрему увагу в публікації авторка звертає на долю інших членів родини Йосипа Федоровича Тюбая, котрі були виселені у віддалені райони СРСР як члени родини учасника ОУН і УПА. Одна із сестер була ув'язнена і досі не має статусу реабілітованої. Хоча, з огляду на дані з архівно-кримінальної справи, вона виконувала в підпіллі функції кухаря, що не є належною підставою для ненадання їй статусу реабілітованої.

Ключові слова: визвольний рух, ОУН, УПА, Камінь-Каширський район, Ковельський район, Йосип Федорович Тюбай, виселення, Волинь, агентура.

Pinchuk Liudmyla. The life of Yosyp Fedorovych Tyubai (Dubovyi): leader of the Kamin-Kashyrskiy district OUN unit

Biographical studies play a crucial role in exploring the history of the Ukrainian liberation movement. They offer a comprehensive understanding of individuals and their contributions to the struggle for national independence, helping to preserve their names in scholarly discourse and restore historical justice by dismantling the myths imposed by the Soviet totalitarian regime regarding their alleged «negative» activities.

This article examines the life of one of Volyn's fighters of the 1940s–1950s liberation movement – Yosyp Fedorovych Tyubai, known by the nom de guerre «Dubovyi» – as well as the fate of his family, who suffered persecution as a result of his involvement. Tyubai was a member of the OUN cell in the village of Oblapy, Kovel District, during the German-Nazi occupation of Volyn, and an active participant in the Ukrainian Insurgent Army (UPA). After the end of the German-Soviet War, he became the district leader of the Kamin-Kashyrskiy OUN unit. In the summer of 1948, he was appointed head of the Kamin-Kashyrskiy supra-district OUN structure.

Archival sources on this topic are introduced here into academic circulation for the first time, expanding the evidentiary base and allowing for the correction of several inaccuracies found in earlier journalistic accounts. One notable clarification concerns the year of Dubovyi's death: while certain archival documents indicate 23 January 1949, most popular publications and a symbolic memorial plaque give the year as 1948.

The article also devotes special attention to the plight of Tyubai's family members, who were deported to remote areas of the USSR as relatives of an OUN and UPA activist. One of his sisters was imprisoned and remains without official rehabilitation status. According to her archival criminal case file, her underground role was limited to that of a cook – an insufficient legal basis for denying her rehabilitation.

Key words: Ukrainian liberation movement, OUN, UPA, Kamin-Kashyrskiy District, Kovel District, Yosyp Fedorovych Tyubai, deportation, Volyn, agent network.

Імена багатьох представників визвольного руху загублено у плині часу та обставин. Одним із таких є районний, а згодом надрайонний провідник Камінь-Каширщини Дубовий. Тривалий час ця постать залишалася маловідомою для історичної науки, однак доволі знаковою для старожилів окремих сіл району.

Йосип Федорович Тюбай на псевдо *Дмитро Дубовий* народився 1921 р. у с. Облапи Ковельського району. Походив із багатодітної родини Федора Кириловича та Мар'яни Терентіївни, котрі крім Йосипа мали ще дітей: дочок Феодосію, Анну, Марію [4, арк. 1], Агафію та сина Степана. Родина вела одноосібне господарство, мала 10 га землі, двох коней, чотири корови тощо. Із показів односельців Йосип відмовлявся вступати в колгосп, а у 1941 р., будучи мобілізованим до лав радянської армії, дезертирував. Щонайменше із цього періоду був членом ОУН (рис. 1) [24, арк. 7, 8, 32, 38]. Разом із ним активним учасником організації був інший відомий житель с. Облапи Василь Сементух – *Ярий* [2, с. 12]. У селі Облапи осередок ОУН активно діяв принаймні з січня 1941 р. Але вже навесні низку її членів арештовано. Новий етап активності ОУН фіксується під час німецької окупації.

У фондах Ковельського історичного музею зберігається групове фото на якому є Йосип Тюбай (другий ряд, перший зліва). Цілком імовірно, що інші особи на фото – учасники ОУН із с. Облапи [27].

Також учасниками осередку ОУН у селі були Іван Поліщук, Осип Шум, Федір Клиновий (господарчий), Антон Смаль, Семен Скоповський, Федір Деркач, Трохим Ромащук (староста села), Микола Смаль. Згодом до осередку приєдналося ще близько трьох десятків мешканців села [24, арк. 32–33].

Із жовтня 1941 р. до кінця березня 1943 р. Йосип Тюбай перебував на службі в українській допоміжній поліції м. Ковель. Однак у березні 1943 р., як і більшість представників української поліції, вступив до лав УПА. Приєднався до сотні *Шуки* (Федір Шабатура) – колишнього коменданта Ковельської допоміжної поліції. Федір Шабатура загинув у бою з ВВ НКВС у 1944 р. [4, арк.1; 1, с. 702]. Згодом свій бойовий шлях *Дубовий* продовжив у сотні *Кубіка* (Тихона Зінчука), де командував чотою [4, арк. 1], яка складалася переважно з місцевих мешканців, налічувала 30–40 осіб та дислокувалася у Скулинських лісах, що за 5–6 км від с. Облапи. Заступником *Дубового* був також житель с. Облапи Федір Деркач на псевдо *Галюда*. Чота під командуванням *Дубового* мала характер рейдувочої групи, яка виконувала завдання за межами села на відміну від іншої, котра здійснювала виключно оборонні функції [24, арк. 7, 9]. Серед відомих операцій за участю *Дубового* варто відзначити успішне відбиття м. Камінь-Каширський у серпні 1943 р. Важливим результатом тут було те, що німецькі війська на певний час відійшли з міста, що дало змогу повстанцям поповнити арсенал зброї та продовольчі запаси [14]. Також це важливий приклад наступальної тактики УПА стосовно переважаючих сил противника.

Значна частина операцій, проведених за участі чоти під командуванням *Дубового*, стосувалася протистояння з радянськими партизанами. Так, відомо про напад на останніх улітку 1943 р. поблизу р. Стохід (за 100 км від с. Облапи). Ця ж чота виконувала завдання в м. Камінь-Каширський, зокрема взимку 1944 р., а також проти партизанських загонів генерала Ковпака [24, арк. 35, 42, 48–49]. У лютому 1944 р. на хуторі Застенки, що поблизу с. Облапи, відбувся бій із радянськими партизанами, у результаті якого загинув заступник *Дубового* – *Галюда* (Федір Деркач) [24, арк. 9, 11]. Навесні 1944 р. багато повстанських сотень, що локалізувались у Ковельському районі, вимушено рейдували через наближення радянських військ до Ковеля. Тому сотня *Кубіка*, у складі якої був *Дубовий*, перейшла до Камінь-Каширського району, зупинившись у лісах поблизу с. Сошично. Про це детально розповідав на допиті Григорій Халан (майбутній провідник цього району) [29, с. 6].

Серед свого оточення *Дубовий* отримав славу відданого справі вояка. Його словесний портрет зустрічаємо в протоколі допиту одного з затриманих повстанців: «27 років, середнього росту, міцної статури, блондин, волосся зачесане назад...» [28, с. 111]. Одне з небагатьох фото, яким можуть послугувати історики під час вивчення постаті Йосипа Тюбая (рис. 2), нині зберігається у фондах Ковельського історичного музею [25].

Рис. 1. Йосип Тюбай з односельцями

Рис. 2. Йосип Тюбай

Із приходом радянської тоталітарної системи на Волинь спротив дещо змінився. Підпілля активніше проводило операції проти представників силових структур. Одну з таких здійснила чота *Дубового* в с. Несухойжі наприкінці серпня 1944 р., напавши на працівників НКВС. У результаті серед силовиків були поранені та загиблі [4, арк. 1]. Після цього 3 вересня в Ковельський РВ НКВС викликали батька *Дубового* – Кирила Федоровича, який відвозив цих працівників НКВС за наказом сільського старости. Його звинувачували у допомозі УПА та власне своєму сину.

20 вересня того ж року родину (батька, матір Мар'яну Терентівну та двох сестер – Анну і Феодосію) виселено на спецпоселення в Іркутську область як членів сім'ї учасника УПА на п'ять років [4, арк. 10]. Із показів сестри Агафії, яка носила батьку передачу в РВ НКВС м. Ковель, Кирила Федоровича після виклику не відпускали. Тож їхню матір затримали, коли повезла їжу для чоловіка. Після цього з будинку забрали решту членів родини – Феодосію та Анну [8, арк. 108]. Уникнули виселення лише брат Степан, сестри Агафія [8, арк. 108] та Марія. Сестри *Дубового* на момент виселення були в Ковелі (носили їжу батькам) [8, арк. 108] і розминулися з групою НКВС, яка виселяла їхню сім'ю. У картках облікованих до виселення членів родини радянські виконавці написали: «В момент виселення скryлась».

Побоюючись виселення, вони переховувалися на хуторах свого села. Через певний час у Скулинських лісах зустрілися з братом Йосипом, який забрав до себе 14-річну сестру Марію. А старша, Агафія, за дорученням брата мала б жити у прихильних до підпілля людей. Однак з її ж кримінальної справи відомо, що з жовтня 1944 р. перебувала у підпорядкуванні командира Ковельського районного шефа зв'язку СБ *Кузьменка*, виконуючи функції кухаря [8, арк. 109–110]. Весною 1945 р. *Кузьменко* від отриманих у бою поранень помер. Агафія певний час переховувалася самотійно [8, арк. 43, 112, 113].

Тим часом Йосип Тюбай активно вів боротьбу на території Камінь-Каширщини. У 1945 р. чотового *Дубового* підвищили до чину булавного УПА. У цьому статусі на початку серпня провів одну з удалих операцій проти радянських прикордонників, які здійснювали рейди в карпилівських лісах. Окрім трофейної зброї, його чота визволила двох зв'язківців, котрі потрапили у радянський полон [32]. У вересні 1945 р. *Дубовий* очолив повстанську сотню у складі бригади УПА «Соборна Україна» [33; 1, с. 835; 17, арк. 15]. Сотня дислокувалась у лісах між селами Верхи та Сошичне. Це підтверджує випадок, який трапився восени того року. *Ярий* (Василь Сементух), ідучи до місця постю *Дубового* в Сошиченський ліс, натрапив разом з охороною на облаву військ Червоної армії і вимушено відступив до с. Верхи [8, арк. 17]. Із аналізованих джерел можна зробити висновок, що *Дубовий* часто діяв у районі сіл Верхи, Карпилівка, Карасин, Радошинка, Яйно, Стобихва, Великий Обзир [23, арк. 163].

На початку свого формування сотня *Дубового* налічувала до 30 осіб особового складу та володіла невеликим арсеналом зброї, серед якої – сім гвинтівок, ручний кулемет, чотири автомати [12, арк. 93; 15, арк. 42]. Відомо, що шефом зв'язку та розвідки в сотні *Дубового* був житель с. Радошинка Михайло Шворак на псевдо *Греб*. До його зв'язку входило кілька зв'язкових, які були закріплені за кількома селами. Зокрема, за с. Несухойжі, Запруддя закріплені Михайло Бойчук *Гарбузюк*, с. Карпилівка, і Карасин – Яків Шворак *Орех* та Антон Шворак *Бойовий*, за с. Стобихівка і Радошинка – Семен Шворак *Вишня* та Григорій Шворак *Ясен*. Основний пункт зв'язку розміщувався на х. Пухове (поблизу с. Радошинка) [9, арк. 11, 14, 46, 48, 61, 72]. Функції господарчого виконував Лукаш Трофімчук із х. Підргеби. [9, арк. 73].

Із показів затриманого вояка УПА Миколи Павловича відомо, що у другій половині лютого 1945 р. *Дубовий* ще лишався сотенним у бригаді під командуванням *Кубіка* [28, с. 111; 34]. Однак приблизно з весни чи літа 1945 р. очолив Камінь-Каширський районний провід ОУН. Цю посаду він зайняв після кризи в управлінні осередку ОУН, яка розпочалася взимку 1945 р. із затриманням районного провідника *Миколи* [13, арк. 11].

Діяльність *Дубового* як керівника місцевого проводу ОУН із приходом радянської влади можна розділити на кілька етапів. Перший полягав у вербуванні і мобілізації нових членів підпілля. Попри складну ситуацію, у якій опинилося українське підпілля, процес поповнення лав організації та УПА не припинявся. Другий стосувався акцій проти представників окупаційної адміністрації [18, с. 43; 9, арк. 10].

1946–1947 рр. стали часом активних дій проти українського підпілля з боку влади. Силові органи вигадували різні засоби та способи, щоб унеможливити сам факт існування підпілля. Для цього у 1946 р. проведено масштабну військову блокаду та виселення населення з хуторів, аби перешкодити допомозі підпіллю. Власне під час проведення одного з рейдів Ковельським РВ НКВС на хуторах с. Облapi 7 лютого 1946 р. затримано сестру *Дубового* – Агафію [8, арк. 101]. Очевидно, що радянським органам було відомо про її місце перебування, позаяк ордер на її затримання видано за кілька днів до того [8, арк. 98]. У березні того ж року Агафію засудили до 10 років ВТТ із поразкою у правах на п'ять років [8, арк. 229].

У лютому 1947 р. радянська влада планувала проведення виборів народних депутатів Верховної Ради УРСР, тому вже у січні в різних населених пунктах відбулося розквартирування військових гарнізонів. Підтверджують це дані повстанської розвідки. Зокрема, наприкінці січня 1947 р. боєць СБ ОУН *Вишня* (Семен Шворак) інформував районного провідника *Дубового* про те, що в селах Стобихівка та Карасин помічені радянські військові. На час підготовки до виборів посилювалися військово-чекістські операції. Радянські органи правопорядку зробили ставку на ліквідацію командного складу визвольного руху [30, с. 24], тож їх активно шукали. Повстанці були вимушені часто змінювати місце свого перебування, аби уникати рейдів. Зима стала найскладнішим періодом для переховування: весь зимовий період 1947 р. *Дубовий* із найближчим оточенням перебували в районі сіл Верхи, Карпилівка та Карасин. За кілька кілометрів від с. Карпилівка він разом із підпільниками *Вітер* (Іван Лавчерчук), *Камінь* (Семен Гоцик) та *Водка* (Іван Микитюк) зимував в облаштованому схроні. Підтримували їх дружина повстанця *Вітра* – Анна з Карасина та брат *Каменя* – Никифор із Карпилівки. Рідні забезпечували їх продуктами харчування та маскували схрон ззовні [11, арк. 12, 14; 22, арк. 41]. Серед помічників була наречена провідника – Устина Мартинюк, яка мешкала на хуторі Розваж'є (поблизу с. Карасин) [11, арк. 60]. Загалом 1947 р. став часом активного полювання на *Дубового* та учасників проводу загалом. Силові органи розробляли всілякі комбінації для їх виявлення. Урешті взимку 1947 р. у зв'язках із *Дубовим* запідозрено листоношу села Радошинка Катерину Панасюк, котра за версією слідства протягом двох років допомагала підпіллю в інформаційній пропаганді: розклеювала націоналістичні листівки та передавала кореспонденцію. Фактично Панасюк була очима й вухами в Радошинці та навколишніх селах. Наприкінці січня 1947 р. на території її господарства затримано повстанця *Дуба*. Він переховувався у схроні, облаштованому в клуні. Органи безпеки знали, що *Дубовий* приходив до цього схрону для вирішення організаційних питань [9, арк. 6; 10, 2, 14]. 26 лютого того ж року заарештували й шефа зв'язку районного проводу *Граба* та кількох зв'язківців. Це спричинило втрату комунікації між учасниками районного Проводу [10, арк. 29; 9, 2, 7, 15]. Навесні частину його побратимів ліквідовано, а сам він переховувався в урочищі «Красний бір» (місце дислокації радянських партизанів у період війни) [16, арк. 5]. Підтвердженням суттєвих утрат слугують покази дружини підпільника *Вітра*, яка під час зустрічі з чоловіком у травні 1947 р. дізналася, що повстанці збиралися ставити пам'ятник полеглим побратимам [16, арк. 59].

Незважаючи на складні умови, у яких опинилося все підпілля через активну роботу радянських каральних органів, наприкінці літа 1948 р. *Дубовий* отримав наказ виконувати обов'язки провідника Камінь-Каширського надрайонного проводу ОУН, позаяк його попередник *Ярий* (Василь Сементух) очолив Ковельський окружний провід ОУН. За наказом вищого керівництва *Дубовий* готувався до рейду на Захід, який планувався на 1949 р. [1, с. 592, 666].

На початку січня 1949 р. для ліквідації *Дубового* в МДБ сформовано оперативно-військову групу з шести осіб під керівництвом заступника начальника РВ МДБ по 2-Н старшого лейтенанта Миколи Горячева та військового командира лейтенанта Леоніда Андросова. Разом із тим для пошуку місця перебування *Дубового* спецоргани залучили активну агентуру. Завербованій агентці на псевдо *Середина* вдалося з'ясувати, що *Дубовий* переховувався в с. Радошинка у будинку родини Швораків. Під піччю їхньої хати облаштовано криївку. Згідно з оперативним планом, схрон підлягав ліквідації лише у разі перебування там *Дубового*. За будинком велося стеження [18, арк. 42, 170; 19, арк. 12]. Кілька днів у криївці перебували машиністка та ще один підпільник. Увесь цей час оперативна група перебувала неподалік села, чекаючи сигналу, коли до схрону прийде *Дубовий*. Зрештою на четвертий день (уранці 23 січня) спостереження надійшов сигнал від агентури про перебування в будинку *Дубового* [20, арк. 170]. Досить швидко оперативна група МДБ оточила будинок [19, арк. 12]. Зрозумівши, що оточені, підпільники спалили документи та застрелилися, не чекаючи розправи [34]. У своїх донесеннях керівництву виконавці зазначали, що здаватися *Дубовий* та його друзі відмовилися, тому схрон закидали гранатами [18, с. 43]. Окрім *Дубового*, у криївці були його сестра – Марія Мала (рис. 3), котра виконувала функції машиністки, та особистий охоронець. До слова, довгий час було невідомо, хто був

Рис. 3. Марія Тюбай. Фото з фондів Ковельського історичного музею [26]

цим охоронцем. Нам удалось встановити, що ним виявився житель села Карпилівка Фелось Гоцик на псевдо *Бересток* [18, арк. 43]. Із криївки вилучили три автомати, два пістолети, друкарську машинку та літературу [20, арк. 146].

Для того щоб зробити цю ліквідацію показовою, тіла повстанців повантажили на підводи й повезли на залізничну станцію Сошичне, а звідти – у Камінь-Каширський, де виставили біля паркану на огляд громадськості [34]. Така практика була поширеною, особливо коли йшлося про відомих представників визвольного руху. Мета цих заходів полягала у залякуванні населення та зниженні рівня підтримки підпілля.

За кілька днів після загибелі *Дубового* Ніна Козік писала у листі до свого батька: «...Пропало троє дорогих для нас людей: *Дубовий*, його сестра, що працювала лікарем. Вона робила операцію і лікувала той зелений дубочок, котрий так неочікувано пропав. І ще одна невідома нам людина. Як тепер у нас погано жити, багато треба переносити горя і багато співчуття братам. Але будемо жити і вірити в те, що скоро переживемо те, що нам вже набридло. Нехай наші вороги не тішаться тим, що сталося, бо лишаться люди, котрі нанесуть жорстоку помсту. Ти просиш, щоб ми знайшли тих, що лежать невідомо

де. В одному місці ми знайшли двох людей, але не знаємо чи це вони, якщо вони то заберемо...» [21, арк. 31, 53; 31, с. 267]. Імовірно, у листі йдеться про те, що сестра *Дубового* – *Мала* виконувала ще й медичні функції. І справді, в одній з архівно-кримінальних справ є інформація, що один із повстанців на псевдо *Гарбуз*, котрий перебував із *Дубовим*, був паралізований на обидві ноги, і *Мала* переважно перебувала з ним в криївках [11, арк. 60]. Доля цього повстанця після загибелі *Дубового* невідома.

В одній із публікацій зазначено, що однієї ночі невідомі закидали тіло *Дубового* вишитими хустинками. Його тіло не вдалося забрати, він таємно похований радянськими силовиками [34].

Операцію з ліквідації надрайонного провідника *Дубового* радянські силовики вважали настільки успішною, що зобов'язали вивчати її іншими РВ МДБ [20, арк. 170]. А вже у липні того ж року заступник начальника Камінь-Каширського МДБ Микола Горячев пішов на підвищення й очолив Голобський РВ МДБ [20, арк. 175]. Інші учасники цієї операції у листопаді також отримали нагороди. Зокрема, заступник командира 1-ї стрілецької роти 277 с/п ВВ МДБ по політичній ланці лейтенант Василь Башликов [21, арк. 13]. Ще низка причетних до операції отримали додаткові місячні оклади та годинники [17, арк. 16].

Однак українське підпілля в районі не припинило свою боротьбу проти радянської тоталітарної системи. Довгі роки у публікаціях місцевої преси існувало припущення, що криївку, де перебував *Дубовий*, видав Федір (за іншими даними – Петро), у будинку якого вона й була з 1945 по 1949 р. За зраду Федору Швораку помстився особисто керівник СБ ОУН *Голуб* (Микола Бодасюк) [34; 17, арк. 15]. 8 липня 1949 р. Шворака і його дружину вбито, а їхній будинок разом з іншими господарськими спорудами спалено [19, арк. 11].

У радянських донесеннях зазначено, що власника будинку не заарештовано, щоб не викрити власної агентури [19, арк. 12]. Ми не можемо стверджувати, чи був хтось із господарів будинку завербованим агентом, адже радянські спецслужби добре маскували свою агентуру. Окрім того, часто компрометували невинних для збурення місцевого населення проти підпілля.

Дубовий був ліквідований, однак його родина все ще перебувала у виселенні, де їм доводилося відстоювати своє право на повернення. У 1950 р. з невідомих причин батько Йосипа – Федір Кирилович підписав розписку про перебування його родини на спецпоселенні навечно. У разі втечі їм загрожувало засудження до 20 років позбавлення волі [6, арк. 5]. За час перебування на спецпоселенні його сестри одружилися. Феодосія у 1946 р. з Михайлом Назаренком, якого виселено ще в 1931 р. як «куркуля». У серпні 1949 р. у них народилася донька Марія [7, арк. 17]. Анна одружилася з волинянином Олександром Сасом у 1953 р. У 1955 р. її чоловік подавав клопотання про відміну для дружини спецпоселення, однак йому відмовили [3, арк. 14–16] навіть попри те, що присуджений їм термін уже завершився. Урешті, усіх членів родини звільнено весною 1956 р. Однак улітку 1959 р. волинські силові відомства підняли питання про незаконність повернення батька і матері *Дубового* у Волинську область. На той час вони проживали із сином Степаном у м. Ковель.

Лише через поважний вік їх повторно не виселили [4, арк. 25, 27]. 17 квітня 1991 р. усю родину (окрім Агафії) реабілітовано [4, арк. 30].

У 2016 р. в с. Радошинка встановлено пам'ятний хрест і меморіальну табличку на відзначення символічного місця загибелі *Дубового* та його побратимів [34].

Отже, дане дослідження фіксує історію боротьби одного з представників визвольних змагань 1940-х років та засвідчує його внесок у розвиток національного спротиву; частково також дає змогу простежити розвиток та методи боротьби ОУН і УПА на теренах Камінь-Каширського та частини Ковельського районів; показує динамічні зміни у діяльності підпілля після завершення Другої світової війни та роль у цьому процесі провідників, їхніх родин та небайдужого населення загалом.

Література:

1. Антонюк Я. Український визвольний рух у постатях керівників. Волинська та Брестська області (1930–1955 рр.). *Літопис УПА*. Торонто ; Львів : Літопис УПА, 2014. Т. 13. 1073 с.
2. Антонюк Я. Життєпис «Ярого»: провідник Ковельської округи ОУН Василь Сементух. *Минуле і сучасне Волині та Полісся: Старовижівщина та її населені пункти в історії України і Волині* : науковий збірник. LXXIII Всеукраїнська наукова історико-краєзнавча конференція / упоряд. Г. Бондаренко та ін. Луцьк ; Стара Виживка, 2023. Вип. 73. С. 12–23.
3. Архів УМВС у Волинській обл. Ф. 5. Оп. 1-п. Спр. 1008. (Особова справа Тюбай Анни Федорівни).
4. Архів УМВС у Волинській обл. Ф. 5. Оп. 1-п. Спр. 1008. (Особова справа Тюбай Йосипа Федоровича). Арк. 1.
5. Архів УМВС у Волинській обл. Ф. 5. Оп. 1-п. Спр. 1008. (Особова справа Тюбай Мар'яни Терентіївни).
6. Архів УМВС у Волинській обл. Ф. 5. Оп. 1-п. Спр. 1008. (Особова справа Тюбай Федора Кириловича).
7. Архів УМВС у Волинській обл. Ф. 5. Оп. 1-п. Спр. 1008. (Особова справа Тюбай Феодосії Федорівни).
8. Архів УСБУ у Волинській обл. Ф. П. Спр. 3076. арк. 8, 17, 43, 108–110, 112–113.
9. Архів УСБУ у Волинській обл. Ф. П. Спр. 5536. Арк. 11, 14, 46, 48, 61, 72, 73.
10. Архів УСБУ у Волинській обл. Ф. П. Спр. 5703. Арк. 2, 14, 29.
11. Архів УСБУ у Волинській обл. Ф. П. Спр. 6100. Арк. 12, 14, 59, 60.
12. Архів УСБУ у Волинській обл. Ф. П. Спр. 6445. Арк. 93.
13. Архів УСБУ у Волинській обл. Ф. П. Спр. 6951. Арк. 11.
14. Бондарук Л. Як УПА звільнила Камінь-Каширський від нацистів. URL: <https://history.rayon.in.ua/news/233556-20-serpnia-v-istoriyi-kamenia-kashirskogo-upa-zvilnila-misto-vid-natsistiv> (дата звернення: 15.08.2025).
15. ГДА СБУ. Ф. 2. Спр. 228. Арк. 42.
16. ГДА СБУ. Ф. 2. Спр. 848. Арк. 5.
17. ГДА СБУ. Ф. 2. Спр. 985. Арк. 15, 16.
18. ГДА СБУ. Ф. 2. Спр. 1234. Арк. 43.
19. ГДА СБУ. Ф. 2. Спр. 1235. Арк. 11, 12.
20. ГДА СБУ. Ф. 2. Спр. 1354. Арк. 146.
21. ГДА СБУ. Ф. 2. Спр. 1361. Арк. 13, 53.
22. Держархів Волинської обл. Ф. 4666. Оп. 2. Спр. 534. Арк. 41.
23. Держархів Волинської обл. Ф. 4666. Оп. 2. Спр. 3888. Арк. 163.
24. Держархів Волинської обл. Ф. 4666. Оп. 2. Спр. 4093. Арк. 7–11, 32–35, 38, 42, 48–49.
25. Ковельський історичний музей. КЗ. ДМ. 564.
26. Ковельський історичний музей. КЗ. ДМ. 565.
27. Ковельський Історичний музей. КЗ. ДМ. 567.
28. Літопис УПА. Нова серія. Т. 15. – Кн. 2 / Упор. С. Власенко, С. Кокін, В. Лозицький. Київ ; Торонто, 2011.
29. Пінчук. Л. «Ворог народу» для московитів і «борець за свободу» для українців. *Полісся*. 2025. 3 липня. № 27. С. 6.
30. Пінчук Л.В. Протистояння українського націоналістичного підпілля радянським виборчим кампаніям 1946–1947рр. (на матеріалах Камінь-Каширського району Волинської області). *Літопис Волині*. Луцьк: Гельветика, 2021. Чис. 24. С. 21–27.
31. Реабілітовані історією. Волинська область : у 27 т. Кн. 1. Луцьк : Надтир'я, 2017. 688 с.
32. УПА-Північ: бойова діяльність. URL: <https://reibert.info/threads/upa-pivnich-bojova-dijalnist.1319325/page-2> (дата звернення: 15.08.2025).
33. Федорович О. із роду нескорених... URL: <http://polissia.net/?p=5253> (дата звернення: 15.08.2025).
34. Федорович О. Так патріоти любили Україну і вмирали за неї. URL: <http://polissia.net/?p=1359> (дата звернення: 15.08.2025).

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 18.09.2025

Дата публікації: 28.11.2025